

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 4 stycznia 2017 r.,

sprawy I. R.

oskarżonej art. 216 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt V Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć oskarżyciela prywatnego M. K. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego,**
- 3. zasądzić od oskarżyciela prywatnego M. K. na rzecz I. R. kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

I. R. została oskarżona o to, że w dniu 28 czerwca 2014 roku, mieszkaniu przy ul. Z., znieważyła M. K. w jego obecności oraz obecności A. K. oraz

małoletniej córki M. K. - poprzez nazywanie go: „debilem” i „pajacem”, to jest o czyn z art. 216 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 r. Sąd Rejonowy w G. ustalając, że oskarżona I. R. dopuściła się popełnienia czynu polegającego na tym, że w dniu 28 czerwca 2014 roku w mieszkaniu znajdującym się w G. przy ulicy Z. znieważyla M. K. używając w stosunku do niego, w jego obecności, słów „do debila” kwalifikowanego z art. 216 § 1 k.k. i przyjmując, że społeczna szkodliwość czynu jest znikoma, na mocy art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k. umorzył postępowanie karne. Na podstawie art. 622 k.p.k. zarządził zwrot od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w G. oskarżycielowi prywatnemu M. K. uiszczonej przez niego tytułem zryczałtowanych wydatków kwoty 300 złotych.

Apelację od tego wyroku wywiódł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonej. Wyrokowi zarzucił:

1. Naruszenie prawa materialnego tj. art. 216 § 1 k.k. polegające na błędnej subsumpcji poprzez wadliwe uznanie, że ustalony w sprawie stan faktyczny nie daje podstaw do przypisania oskarżonej winy w zakresie zarzucanego jej przestępstwa co przejawia się w ustaleniu że pokrzywdzony zwrócił się do oskarżonej z prośbą „proszę nie wynoś tych rzeczy” na co oskarżona odpowiedziała do pokrzywdzonego „Jezu weź ty przestań pajacować, bo jesteś nienormalny” a dalej także; „idź się człowieku leczyć, idź się leczyć”, jednakże nieprawidłowym uznaniu, że słowa te nie stanowią zniewagi w sytuacji gdy należy je uznać za obelgi wyszydzające, wyśmiewające i mające na celu poniżyć pokrzywdzonego i dotknąć go na czci, co w efekcie doprowadziło do zaprzeczenia związku, jaki zachodzi między faktem ustalonym w procesie a ww. normą prawną.

2. Naruszenie prawa materialnego tj. art. 1 § 2 oraz art. 115 § 2 k.k. w zw. z art. 216 k.k. poprzez ich nieprawidłową wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w wadliwym przyjęciu iż:

- sposób i okoliczności popełnienia czynu zabronionego przez oskarżoną z art. 216 k.k.,
- brak jest „żadnej realnej szkody” na skutek czynu oskarżonej,
- zachowanie pokrzywdzonego „prowokacja” (błędnie ustalona) ma wpływ na stopień społecznej szkodliwości czynu zabronionego popełnionego przez

oskarżoną, co miałoby wskazywać, że zachowanie oskarżonej cechowało się znikomym stopniem społecznej szkodliwości, podczas gdy prawidłowa wykładnia wyżej wymienionych przepisów, w tym zwłaszcza art. 115 § 2 k.k. nakazującego sądowi uwzględnianie przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu m.in. sposobu i okoliczności jego popełnienia, a także wyrządzonej szkody nie uzasadnia takiego stwierdzenia.

3. Naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku tj. art. 7 i 410 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego niezgodnej z zeznaniami pokrzywdzonego, świadków, wyjaśnieniami samej oskarżonej oraz odtworzonym nagraniem, a także sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

4. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, wynikający z powyższych uchybień, mający wpływ na jego treść, a polegający na:

a/ błędnym uznaniu, iż czyn którego dopuściła się oskarżona charakteryzował się znikomą społeczną szkodliwością, w sytuacji gdy przy prawidłowym uwzględnieniu okoliczności przedmiotowych i podmiotowych, a także wyrządzonej szkody stwierdzić należy, że czyn ten charakteryzował się znaczną społeczną szkodliwością,

b/ błędnym uznaniu, iż zachowanie pokrzywdzonego było prowokacyjne w sytuacji gdy pokrzywdzony jedynie skierował do oskarżonej kulturalne prośby zwracając się do niej „proszę nie wynoś tych rzeczy”, a także błędnym uznaniu iż pokrzywdzony prowokacyjnie nagrywał telefonem komórkowym oskarżoną w sytuacji gdy jak wynika z zeznań pokrzywdzonego oraz wyjaśnień oskarżonej nagrywanie telefonem komórkowym trwało zaledwie 5 minut, przy tym pokrzywdzony przebywał w swoim mieszkaniu, wyłącznie w swoim pokoju, do którego wtargnęła oskarżona wraz z A. K., wynosząc bez jego zgody majątek, którego jest współwłaścicielem, pokrzywdzony nie chodził za oskarżoną, nadto pokrzywdzony wyłącznie nagrywał i dokumentował telefonem to, co w mieszkaniu się działo i do czego miał pełne prawo,

d/ błędnym uznaniu, że małoletnia córka pokrzywdzonego nie znajdowała się przy nim w trakcie gdy oskarżona określiła go debilem w sytuacji gdy wynika to z zeznań pokrzywdzonego, jak również nagrania, z którego wynika, iż po

wypowiedzeniu tych słów małaletnia znalazła się w kadrze przy matce, co wskazuje, że musiała przebywać przy pokrzywdzonym,

e/ błędnym uznaniu, iż swoim zachowaniem oskarżona nie użyła przemocy werbalnej w sytuacji gdy używała kilkakrotnie przemocy werbalnej poprzez upokarzanie pokrzywdzonego używając w stosunku do niego wyzwisk „do debila” a także kpin i poniżających sformułowań stwierdzających, że jest nienormalny, idź się leczyć, co świadczy wprost, iż była to przemoc werbalna mająca na celu poniżenie i dokuczenie pokrzywdzonemu.

Wskazując na powyższe pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie odmiennie co do istoty przez uznanie oskarżonej za winną popełnienia zarzucanego jej czynu i wymierzenie stosownej kary oraz nawiązki na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 12 maja 2016 roku, sygn. akt V Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego zarzucając mu:

1. rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., mające istotny wpływ na treść wyroku, polegające na niedostatecznym rozpoznaniu wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji przez oskarżyciela prywatnego M. K., tj.:

a) zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego, tj. art. 216 § 1 k.k. (zarzutu 1 apelacji), przez co nie został on należycie i rzetelnie rozważony;

b) zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego, tj. art. 1 § 2 k.k. oraz art. 115 § 2 k.k. w zw. z art. 216 k.k. (zarzutu 2 apelacji);

c) zarzutu dotyczącego naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. (zarzutu 3 apelacji), przez co nie został on należycie i rzetelnie rozważony.

W konkluzji kasacji pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w G. oraz utrzymanego nim w mocy wyrok Sądu

Rejonowego w G. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko orzeczeniu wydanemu przez sąd odwoławczy na skutek rozpoznania zwykłego środka zaskarżenia. Celem postępowania kasacyjnego jest wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym, a jednocześnie takich, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia. Możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, które miałyby ponawiać kontrolę odwoławczą. W toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2008 r., II KK 270/07, Lex nr 354285; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1996 r., III KKN 148/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 12). Taki właśnie charakter okazała się mieć kasacja pełnomocnika oskarżyciela prywatnego, który wskazując na naruszenia prawa procesowego stara się niejako „wymusić” dokonanie ponownej kontroli odwoławczej wyroku Sądu I instancji. Sam fakt niezadowolenia strony z kierunku rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego nie może powodować uchylecia zaskarżonego rozstrzygnięcia. Aktualny pozostaje pogląd, wielokrotnie już formułowany przez Sąd Najwyższy, że obraza art. 433 § 2 k.p.k. zachodzi wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym (w ogóle się do nich nie odniesie), natomiast obraza art. 457 § 3 k.p.k. zaistnieje, gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnośnie do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji (sąd uzna je za zasadne albo niezasadne, bez wyjaśnienia swojego stanowiska w tym względzie), względnie argumentacja ta będzie zawierała braki (por. postanowienie SN z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt V KK 278/13, LEX nr 1422129).

W niniejszej sprawie tego rodzaju sytuacja nie zachodzi. Oba orzekające w sprawie Sądy, po dokonaniu analizy zgromadzonego materiału dowodowego, w

tym kluczowego dowodu z nagrania zdarzenia wskazały, analizując zachowanie pokrzywdzonego, iż dążył on do sprowokowania uczestniczek zdarzenia. Sąd Okręgowy, odnosząc się do zarzutu apelacji wskazał, że tego rodzaju zachowanie pokrzywdzonego może wpływać na kwestionowany stopień społecznej szkodliwości czynu i decydować o tym, czy sam czyn stanowi przestępstwo. W takiej sytuacji nie można wskazywać na nierzetelne odniesienie się do zarzutu apelacji, w którym wskazywano na nieprawidłowe odniesienie się do zarzutu naruszenia art. 216 k.k. Sąd II instancji odniósł się do niego w sposób prawidłowy wskazując, jakie argumenty uznał za decydujące dla utrzymania w mocy zaskarżonego apelacją orzeczenia. Podobnie Sąd Okręgowy wskazał, dlaczego podzielił stanowisko Sądu I instancji w przedmiocie zastosowania art. 115 § 2 k.k. i stwierdzenia znikomej społecznej szkodliwości czynu I. R.

Sąd II instancji rozważył wszystkie zarzuty apelacji i rzetelnie uzasadnił swoje stanowisko, odnosząc się także i do ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie akceptując ustalenia faktyczne dokonane w sprawie. Uzasadnienie rozstrzygnięcia Sądu II instancji zostało sporządzone zgodnie z wymogami art. 457 § 3 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe argumenty kasację należało oddalić, jako oczywiście bezzasadną.

r.g.